

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR ENVIRONMENT

ENVIRONMENT STUDIO

NÁVOD NA UMĚNÍ

INSTRUCTIONS TO CREATE ART

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR THESIS

AUTOR PRÁCE Alice Šindelářová

AUTHOR

VEDOUCÍ PRÁCE doc. MgA. Barbora Klímová, ArtD.

SUPERVISOR

BRNO 2019

OBSAH:

TEXTOVÁ ČÁST	s. 5 - 7
OBRAZOVÁ ČÁST	s. 8 - 12

TEXTOVÁ ČÁST

Prací Návod na umění shrnuji myšlenky, které zvažuji od počátku studia na umělecké škole. Týkají se lidské kreativity, touhy tvořit a výtvarně se vyjadřovat. Již moje předešlé práce během studia se věnovaly otázkám významu umění, jeho počátku a zrodu. Zkoumám, co nás vede k tvorbě a jak je důležitá pro člověka tvůrčí seberealizace. Reflektuji zájmovou činnost člověka, jeho koníčky, hobby, a také samotné mechanismy tvorby, jako i tvoření podle různých návodů. Zajímá mne také výtvarná činnost v ženských kolektivech, na workshopech a kurzech z pohledu lektora, ale i samotných účastníků, jakožto i sociální aspekt tvorby jednotlivce ve skupině a vztahu k ní. Všechny tyto hlediska jsou základem mého přemýšlení a východiskem pro to, jak jsem v průběhu práce přemýšlela, pracovala a posléze došla k výsledné podobě bakalářské práce.

Touto prací jsem chtěla sledovat kreativitu v mé rodině – tvorbu, které se členové rodiny věnují mimo umělecké prostředí, ať už jen jako relax, zábavu, nebo určitý typ kreativního myšlení, které uplatňují při vykonávání zaměstnání. Všichni jsme sami, ale i společně někdy tvořili. I já jsem již od dětství pořád něco vytvářela a rodina na mně v tomto ohledu měla samozřejmě vliv. Zajímá mně, co nás k tomu obecně vede a jaký je rozdíl a náhled mé rodiny na to, co dělám já a co dělají oni, v jakém prostředí se každý zvlášť pohybuje, jak vnímají mé studium umělecké školy a jaká je jejich soukromá výtvarná činnost. Dílo je především konfrontací laického pohledu mé rodiny na umění s pohledem mým, jako studentem umění.

Osobně jsem se setkala se všemy příslušníky nejbližší rodiny, kterou tvoří kromě mně 8 členů a vytvářela jsem s každým věc, které se sami věnují a především ji vybrali pro naše setkání. Během tvoření jsme si povídali o práci samotné, o jejich vnímání mojí kreativity, jejich pohledu na výtvarnou tvorbu, ale i o tom, kde jsou rozdíly mezi jejich a mým tvořením. V průběhu práce jsem tvořila videonahrávky a uchovávala vytvořené předměty. Z každého setkání vzniklo video shruba o délce 1 hodiny.

Po uskutečnění všech setkání s každým zvlášť jsem uspořádala akci na mojí chatě, kde jsme se všichni společně sešli a každý měl za úkol na místě něco vytvořit sám a pak i dohromady v celé skupině. Jako společné zadání pro všechny jsem určila vytvořit tee-pee z větví nalezených na zahradě chaty. Okolo tee-pee pak vysázet hrášek a kolem dokola větví napnout provaz, po kterém se později bude moci hrášek rozpínat. Vytvoření zrovna takového objektu jsem vybrala za pomoci internetu, kdy jsem hledala různé skupinové aktivity, které se dají provozovat na zahradě s použitím přírodnin a také, protože jsem delší dobu chtěla něco podobného také sama vytvořit. Zároveň mi to připomnělo stavění různých podobných věcí na dětských letních táborech, kam jsme všichni společně jezdili a někteří členové rodiny stále jezdí. Každý k práci přistupoval po svém a později začali někteří členové tuto skulpturu dotvářet květinami a dokonce i barvami pojednávat dřevěné větve.

Uskutečnit akci na mé chatě jsem se rozhodla, protože je to pro mne místo, které můžu nejvíce považovat za mé vlastní a přišlo mi vhodné společně tvořit ve volném prostoru a rodině dát větší možnosti, pro jejich tvorbu, než v bytě.

Účastníky akce a zároveň členy mé rodiny tvoří oba vlastní rodičové, dva nevlastní a ze sourozenců je to jedna vlastní sestra, dva nevlastní bratři a jedna sestra. Každý člen je jinak starý, vykonává jiné povolání, má jiné názory a i když jsme sourodá skupina mohou říci, že se razantně lišíme.

Moje matka Vladimíra je floristka, což pokládám za kreativní povolání s nutností estetického cítění, vždy ráda vytvářela náušnice a šperky z korálků, dnes už však neklade na tvorbu velký důraz a pouze si občasně vytváří drobné květinové dekorace do domu. Zprvu se nechtěla akce vůbec účastnit, ale jakmile viděla, že vznikají videa s mým otcem a nevlastní matkou tak se chtěla také zapojit. Společně jsme vytvářely věnce z islandského lišejníku a eukalyptu. Na chatě mi zanechala vyrobený svícen.

Nevlastní otec Jose občasně natáčí různé události, akce a svatby nebo zvučí. Měl kapelu a často vytvářel různé věci a výtvarně se vyjadřoval. Teď se věnuje už pouze videu. Dohromady se mnou stříhal video a učil mně v programu, který používá, naše tvorba byla však spíše doprovázena konverzací, která mi byla velmi přínosná. Na mojí chatě měl za úkol natáčet a posléze z této akce sestříhat video. Video, které vzniklo je další částí práce, je dlouhé 15 minut a zachycuje především konverzaci nás všech. Do výsledné podoby bakalářské práce jsem se však rozhodla ho nezahrnout.

Můj otec Radek má truhlářskou dílnu a část života se tím i živil, rád pracuje s přírodními materiály, baví ho modelářství, postavil si vlastní kanoe a vždy jsme s ním se setrou jako děti něco vyráběly. Dohromady jsme sestavovali vystřihovánku z časopisu ABC a na zahradu chaty přinesl semínko, neznámého stromu, které zasadil a přidal vedle něj upletenou mrskačku z prutů ze zahrady.

Nevlastní matka Vacka je učitelkou na základní škole, vede kroužek výtvarné výchovy a pro tvorbu je nesmírně zapálená. Věnuje se patchworku, ráda kreslí a navrhuje plakáty pro různé akce, občasně navštěvuje různé výtvarné kurzy. Společně jsme začaly pracovat na patchworkovém polštáři. Na chatu si donesla deku, na které právě pracuje a ručně šila.

Nevlastní bratr Vašek vždy kreslil, psal různé příběhy a komixy. V poslední době se věnuje kresbě a malbě realistických portrétů, ale především aktů žen. Zkoušel navštěvovat i kurz kresby. Spolu jsme kreslili akty žen podle předlohy v kalendáři Playboy, na chatu přinesl jeho obraz, který namaloval a akrylové barvy, kterými dotvářel společné dílo.

Nevlastní bratr Macín, nic moc nevytváří, hraje na kytaru a tvrdí, že někdy skládá písně, ale v létě jezdí na letní tábor, kde se občasně k nějakému tvoření připojí. Společně jsme kreslili propiskou na papír, protože to je věc, která ho občasně baví, když nemá co dělat. Naše konverzace byla velmi rozpačitá. Na chatu si nepřinesl žádnou věc a až později našel skořápku ořechu, kterou pomaloval na červeno.

Sestra Adéla pracuje v zoologické zahradě a její náplní práce je i mimo jiné vyrábět různé hračky pro zvířata. Společně jsme dělaly kašírovaná velikonoční vejce, která později plnila pochutinami pro zvířata a schovávala jim je ve výběžích. Na chatu si donesla staré hasičské hadice, ze kterých vytvořila houpací síť. Tu tam později zavěsila mezi stromy a zanechala.

Nevlastní sestra Aneta chodí na základní školu a pořád něco vyrábí. Naposledy si vyrobila boty z papíru, hodně kreslí a dětsky tvoří. Do mé práce se zapojila s velkým nadšením, spolu jsme kreslily a lepily obrázky na papír. Na chatu si donesla barvy, posbírala přírodniny a vytvářela obličejové masky.

Spolupráce s celkem naší rodiny a především jejich organizace byla náročná. Především předměty konverzací a názorů rodiny mi začaly připadat více podstatné a shrnující to, co jsem chtěla vyjádřit. Proto jsem v průběhu vytváření bakalářské práce začala proces a organizaci události a setkání pokládat za podstatnější než věci a videa, které během všech akcí vznikly. Samotné dílo jsem se tedy rozhodla pojmout jako textový scénář a

popis událostí, co se před srazem mé rodiny na chatě, i v jejím průběhu, stalo a jaké vedli členové rodiny rozhovory. Jedná se především o jejich nejasné chápání mého záměru uskutečnit akci samotnou a posléze střet názorů na umění a společné tvoření, které na zahradě probíhalo. Podstatné pak pro práci shledávám mé rozhodnutí využít pouze textový formát práce a jeho prezentaci formou akce s vynecháním všech materiálů, které v průběhu práce vznikly.

Pro samotnou prezentaci je účastník usazen společně se mnou u jednoho stolu a já předčítám scénář události. Posлуhač si v průběhu čtení může akci interpretovat, obrazově dotvářet, domýšlet. Na základě vyprávění o akci s rodinou tak vzniká nová událost s publikem. Volbou této prezentace kladu důraz pro osobní setkání diváka a mne jako aktéra, ale i autora díla, který prezentuje pohledy jeho vlastní rodiny.

V závěru jako příbuznou problematiku a paralelu k mojí práci bych zmínila Kateřinu Šedou a její diplomovou práci Šedá komise (2005). Kdy spolupracovala stejně jako já se svojí rodinou a staví je do pozice konfrontace s uměním a uměleckou školou. Zároveň touto prací ukončuje studium Akademie výtvarných umění a využívá formu závěrečných zkoušek pro prezentaci díla společně s její rodinou. Jedná se především o pokus spojení dvou stran a zlomení předsudků obyčejného diváka porozumět uměleckým dílům. V práci Kateřiny Šedé a mé shledávám jisté podobnosti a kladení si stejných otázek. Já pro svoji práci však nevyužívám možnost prezentace společně s rodinou a pouze předávám mým přednesem zkušenost a uskutečněnou událost publiku sama. Scénář, který vznikl se tak stává sám o sobě dílem, které reprodukuje názory, pochybnosti a komunikaci mé rodiny divákům.

Pro možnosti další prezentace například v galerijním prostoru, bych volila osobní setkání, kdy bych na základě určitého harmonogramu chodila práci prezentovat a textový scénář předčítala, neboť považuji pro práci důležitý osobní kontakt a pocit z něj.

OBRAZOVÁ ČÁST

Snímky z videí, které vznikly během samostatné spolupráce s členy rodiny

Fotografie ze společné akce celé rodiny na mé chatě a zahradě.

